

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falú” Magyar Gazda és Földmives Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak a m. kir. földmivelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 26. szám.

Junius hó 30.

Megszűnt a harc a nyugati fronton

Aláírták a német-francia és az olasz-francia fegyverszünetet

A tengelyhatalmak készülnek az Angliával való leszámolásra

A fegyverszüneti kérelmet, amelyet az összeroppant Franciaország-kormány terjesztett elő, Németország és Olaszország teljesítette.

Aláírták a német-francia és az olasz-francia fegyverszüneti szerződést.

Az elsőt a compiegnei erdőben, ugyanabban a vasuti kocsiban, amelyben Németországot 1918-ban megálázták. Most nem ez történt a legyőzöttel. A németek nem arra törekedtek, hogy a tárgyalásoknak gualázkodó jellegűt adjanak. Elismerték az ellenfél vitéségét, de hármast célgyekeztek megvalósítani. Először, hogy megakadályozzák a harc újakezdését. Másodsor: Németországnak megadjanak minden biztosítékot, hogy tovább folytathassa a rákényszerített harcot Anglia ellen. Végül pedig, hogy megteremtse a feltételeket az új béke kialakítására, amelynek lényeges tartalma a német birodalommal szemben erőszakkal elkövetett jogtalanság jóvátétele lesz. A Róma közelében két nappal később aláírt fegyverszüneti szerződés lényegében azonos az előbbivel, de különös tekintettel utal Olaszország gyarmati igényeire.

A szerződéseket — Anglia kivételével — az egész világ közvéleménye enyhének és lovagiasnak tartja.

A hivatalos francia felfogás szerint is „szigorúak, de tisztességesek és igazságosak”. Jelek mutatják, hogy Franciaország lélekben máris közeledik legyőzösihez. A francia-angol viszony pedig, különösen Churchill angol miniszterelnök éles bírálata és Pétain tábornagy önértékes válasza után, növekvő elhidegülést mutat. Már a diplomáciai összeköttetésük is megszakadni készül.

A két nagy ellenfél, a német és olasz együttes s az angol világbirodalom, keményen néz egymással farkasszem. Most még csak az előcsatározások folynak. Hitler vezér és kancellár június 28-iki beszédét várják, amelyet a versaillesi szerződés 21. jubileumán mond. Az Angliának szóló üzenetet. Arra a beszédre kell választ adnia az angol kormánynak, vagy a fegyveres döntés következik, aminő aligha volt még a nemzetek történetében.

Az események részletes sorrendje a következő:

Junius 20. Pétain tábornagy drámai rádióbeszédében vázolja a francia hadsereg vereségének okait. Kijelentette, hogy Franciaország nincs abban a helyzetben, hogy a fegyverszüneti tárgyalások formájára, vagy tartalmára befolyást gyakorolhasson. A németek elfoglalják Brest hadikikötőjét és Lyont. Átkelnek a Loire alsó folyásán. Újabb 200.000 hadifoglyot ejtenek. A német léghaderő megkezdte az Anglia elleni megtorlást.

Junius 21. Megkezdődik a német-francia fegyverszüneti tárgyalás. Hitler vezér és kancellár a compiegnei erdőben átadta a fegyverszüneti feltételeket a francia küldöttségnek. Egy francia városban 700 új páncélos harci kocsit, egy repülőtéren 400 amerikai repülőgépet és 2000 motort zsákmányoltak a németek. A bezárt francia csapatok egyes helyeken még ellenállanak.

Junius 22. Délután 6.50 órakor a compiegnei erdőben aláírták a német-francia fegyverszüneti szerződést,

de tartalmát még nem közölték. Az ellenségeskedések beszüntetésére az olasz-francia fegyverszünet megkötése után hat órával kerül sor. Elzász-Lotharingiában félmillió bekerített francia katonát megadta magát, köztük sok tábornok és egy hadsereg-főparancsnok is. Az amerikai szenátus nem ad engedélyt a korlátlan hadianyagszállításra.

Junius 23. A francia megbízottak, akik a német fegyverszüneti feltételeket aláírták, Rómába utaznak. Churchill angol miniszterelnök éles hangon kel ki Pétain tábornagy ellen, mert a feltételeket elfogadta. Felhívta a megszálláson kívül lévő franciákat, hogy minden erejükkel támogassák Angolországot. Pétain azt felelte, hogy Churchillt csak saját hazájának érdekei vezetik, a francia érdekek nem érdeklik őt és még kevésbé a francia becsület. A németek több angol hajót elsüllyesztettek. Egyiptom nem üzen hadat Olaszországnak.

Junius 24. Este negyed nyolckor aláírják a francia-olasz fegyverszüneti egyezményt.

A németek a Maginot-vonal több pontját, a Gironde torkolatát és két francia kikötőt elfoglalnak. A Vogézekben körülzárt franciák leteszik a fegyvert. Máltát hatvan olasz bombázó támadja. Az angolok a Ruhr-

vidék bombázását jelentik. Dél-Afrikában tiltakoznak az Olaszországgal való háború ellen.

Junius 25.:

Éjfél után az ellenségeskedések megszűnnek.

Közvetteszik a fegyverszüneti szerződések szövegét.

Németország az Angliával való ellenségeskedések megszűnéséig megszállja a francia nyugati tengerpartot. A francia haderőt

leszerelik. Németország ünnepelesen kijelenti, hogy a francia hadiflottát nem használja fel a további háborúban és a békekötéskor sem igényli.

A német sajtó az Angliával való végső leszámolásról ír. Az olasz fegyverszüneti szerződésekben részletes rendelkezések vannak a francia gyarmatok lefegyverzéséről. Churchill angol miniszterelnök számít a francia gyarmatbirodalom segítségére.

Junius 26. A német véderő teljes erővel folytatja Anglia ellen a háborút. A római sajtó szerint „az első számú ellenség” következik. London az ellenséges partvonal több pontján partraszállást jelent. Angol félhivatalos szerint a „szövetségesek” kiterjesztik a blokádot a megszállt francia területekre is.

Évi hatvanötmillió pengő a szegénysorsu földmives családok felemelésére

Az „Országos népi és családvédelmi alap” rendeltetése

Röviden jelentettük már, hogy vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a képviselőházban benyújtotta az Országos népi és családvédelmi alapról szóló nagyjelentőségű törvényjavaslatát.

A létesítendő alap célja a leginkább támogatásra szoruló néprétegek gazdasági, erkölcsi és szellemi felemelése útján az életviszonyok javítása, a társadalmi kiegyenlítődés elősegítése, a szaporodás előmozdítása. Gondoskodás történik különösen a sokgyermekes családok intézményes támogatásáról és a gyermekvédelem rendszerének újjászervezéséről.

Főként a mezőgazdasággal foglalkozó családok boldogulását segíti elő házhozjuttatással, kedvezőbb viszonyok közé való telepítéssel, szövetkezetekkel, termelési intézményekkel és vállalkozások elősegítésével.

A nemzet szempontjából értékes szegény családok részére anyagi eszközöket bocsát rendelkezésre, hogy az állami vagy más közületi gazdaságpolitikai tevékenységben, mint például bérlet-szövetkezetekben, háziipari akciókban, háziipari termelésben, vagy ehhez hasonlóknak résztvehessenek.

Az alap teljesen szakít a segélyezés és az inségakció eddigi módszereivel. Nem segélyez, nem átmeneti támogatást nyújt, hanem egyszisztenciák megalapozását teszi lehetővé.

A támogatás sohasem segély.

hanem kölcsön, amit az illető gazdasági helyzetének javulása arányában visszatéríteni tartozik.

E célból az alap a közjóléti szövetkezetek munkáját igyekszik igénybevenni.

A létesítendő alap az anyagi eszközök biztosítása végett az állami illetékekből befolyó bevétel 27 százalékát kapja meg. Ez a jelen évben 28 millió pengő volt, a jövő évben pedig 41 milliónál, a reakövetkezőben pedig 46 milliónál kevesebb nem lehet. Hozzájön ehhez a nép- és családvédelmi pótadó az eddigi inségjárulékok helyett, ami hozzávetőleg évenként 20 millió pengőt tesz ki. Ez a pótadó nem lesz nagyobb az eddigi inségjáruléknál és meg fogja szüntetni azt az eddigi hibát, hogy a legjobban rászorult vidékeken volt a legkisebb az inségjárulékok bevétele.

A javaslat továbbá felhatalmazást ad a minisztériumnak, hogy a közszolgálat egyes ágazataiban való alkalmazás előfeltételeként előírassa annak igazolását, végzett-e a pályázó megfelelő ideig szociális munkát. A szociális képzés érdekében a tudományegyetemek mellett és azokkal kapcsolatban a kormány szociális tanfolyamokat szervezhet és ezek elvégzését a közszolgálat egyes ágazataiban megkövülhet. A minisztérium felhatalmazást kap arra is, hogy az alap szervezetét rendelettel állapíthassa meg.

A HÉT

Az elmúlt hét nagy politikai eseménye vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nevéhez fűződik. Beterjesztette a képviselőházban az *Országos népi és családvédelmi alapról* szóló törvényjavaslatot, amely évente 66 millió pengővel kívánja támogatni a legszegényebb népréteg talpraállítását anélkül, hogy újabb terhet róna a társadalomra. Igazán komoly összeg ez és ha a kormány most elhatározta, hogy ekkora summát fordít szociális célokra, úgy végre lekötötte magát a segítség komoly és egyedül hatékony módja mellett. Elfordult az utóbbi évek hasznát alig hajtó, inkább kárt okozó kísérletezéseitől és realitárára a valóság, az élet mezejére.

Miért örvend a falusi lakosság ennek a törvényjavaslatnak? Mert a legszegényebb, de arra legérdemesebb népréteget kívánja mai esetségségéből felemelni. Ez a népréteg a falun él, ámbár elismerjük, hogy a városokra is jut jócskán belőle. Ami pedig az érdemesség fokát illeti, ki merné vitatni, hogy akár a legágrólszakadtabb falusi szegényember sokkal jobban őrzi a fajtájához, hazájához és vallásához való ragaszkodását, mint a városi proletár?

Az új törvényjavaslat legnagyobb előnyét abban látjuk, hogy egyszer és mindenkorra szakít a szükségmunka és inségsegélyezés eddigi tökéletlen rendszerével. Helyette anyagi eszközöket: visszafizetendő kölcsönt bocsát a támogatásra szorulóknak rendelkezésére. Ezzel kiemeli őket a meg-alázó szegénysorból, kiöli lelkükből az eltartottság keserű érzését, visszaadja hitüket magukban és munka-erejükben, egyszóval hasznos lényt, értékes polgárt farag belőlük.

A javaslat többi részletét is a helyzet pontos ismerete, a különleges viszonyainkkal való gondos számvetés és a gyakorlati szempontok érvényre-juttatása jellemzi. Ez a javaslat nem papiros-zagu, nem is hóbortos népboldogító elmeszüleménye, hanem józan, megvalósítható és mindenek-fölött nagyon komoly tett, amely méltán sorakozik a belügyminiszter eddigi szociális alkotásai mellé!

Mezőgazdaságunknak is ünnepe volt az elmúlt héten. A *tiszafüredi öntözőtelep* megkezdte működését, hogy minél több termést hozzon a magyar föld és minél több haszonra tehessen szert a föld művelője. Az első magyar öntöző vízmű 90.000 katasztrális hold öntözésére alkalmas; megépítése három évig tartott; négy millió pengőbe került, de ebből az összegből a legnagyobb rész munká-ber alakjában a munkások kezébe jutott.

Amint *Teleki Pál* gróf miniszterelnök megállapította, ennek az első öntöző vízműnek jelentőségét főként ott kell keresni, hogy az öntözőgazdálkodás mikéntjére nézve tapasztalatokkal gazdagít bennünket. Tapasztalatokra azért van szükség, mert a rendelkezésre álló külföldi észleletek a mi viszonyainkra nem alkalmazhatók. Az öntözés magyar munkája ennélfogva kisebb vízművel indul, de a további fejlődés lehetőségéről gondoskodás történt. Az öntözéstől legelső sorban a takarmánytermelés — lóhere, lucerna — fokozását, a kukoricatermelés biztonságának megteremtését és a rizstermelés felkarolását kell várunk.

A magyar mezőgazdaság életében valóban nem mindennapos esemény egy újszerű termelési eljárásnak ilyen

nagyszabású életrekeltése és elindítása. Mindent, ami a termelés tökéletesítésére, hozamának emelésére szolgál, örömmel és megelégedéssel üdvözöl a gazdatársadalom. Ebben az esetben az örömhöz hódolat és hála is járul, hiszen az ország első gazdájának, Főméltóságú Kormányzó Urunknak köszönhetjük, hogy az öntöző vízmű létesítése céljából három évvel ezelőtt törvény, a törvény paragrafaiból pedig most — valóság születt.

A csonkaország minden fiának új-jongó öröme kísérte *Trianon megsemmisülését*. Mindnyájunkon a felszabadulás mámoros érzése vett erőt, hogy ime: a mártírság husz keserű esztendeje múltán mégis szét-pattant a bilincs, kivágódott a börtönkapu és a nemzet újra friss, éltető levegőt szivhat! Valamennyien mély-

séges együttérzéssel hallgattuk *Teleki Pál* gróf miniszterelnök ércsengésű szavait a trianoni szellem pusztulásáról és bizonyos, hogy a trianoni kastély ormán lengő diadalmas német zászlót a magyar lélek öröme is lobogtatja...

De mégis milyen szép, milyen nemes és milyen igazán magyar, hogy ebben a mi nagy örömlünkben nyoma sincs bántó élnek, ártó szándéknak, alacsonyrendű kárkörvendezésnek. A mi örömlünkben csak méltóság, felül-emelkedés és bölcsesség van. Nemes-lelkűség még abban az esetben is, ha az ellenfél meg sem érdemli...

Ilyen magatartást tanusítani csak olyan nemzet tud, amelyikkel rettentesen elbántak, de szörnyű sorsa idején sem vesztette el igazságát és megóvta hitét a feltámadásban. Hitével együtt pedig erejét az — igazság kiküzdéséhez. (me.)

Ifj. gr. KÁROLYI GYULÁNÉ sz. HORTHY PAULETTE

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Magyarország kormányzójának leánya, ifj. nagykárolyi Károlyi Gyuláné grófnő, született nagybányai Horthy Paulette szerdán, az esti órákban Budapesten hosszas szenvedés után elhunyt.

A lesújtó gyászhir június 26-án este futótüzként terjedt el, minde-nütt őszinte részvétet keltve. A főméltóságú Kormányzó Ur és családja mélyszégyes gyászában az egész magyarság, a trianoni határokon innen és túl élő nagy magyar család minden tagja meleg együttérzéssel osztozik, imádságos lélekkel kérve az Egek Urát, enyhítse a legelső magyar család mélyszégyes fájdalmát és gyászát és adjon annak elviseléséhez elég erőt Kormányzó Urunknak és hitvesének, Aki annyi, a kétségbeesés szélén álló magyar család könnyét törölte le jóságával és szeretetteljes támogatásával.

A magyar szívek gyászának, együttérzésének kiejzésül június hó 27-én, este valamennyi szórakozóhely zárva tartotta üzemét.

A Kormányzó Ur korán elhunyt leányát a királyi várpalota előcsarnokában helyezték ravatalra. A ravatalt valósággal elborították a koszoruk és virágok.

Az ünnepi gyászszertartás június 28-án, délelőtt 11 órakor volt a Várpalota előcsarnokában, majd a beszentelés után Kenderesen, a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra ifj. gróf Károlyi Gyulánét.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház június 24-iki ülésén kezdte meg a *Nép- és Családvédelmi Alapról* szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelyet lapunk más helyén ismertettünk. A törvényjavaslat rendelkezéseit *Somogyi Ferenc* előadó méltatta, hangsúlyozva, hogy a javaslat érvényesíti a családvédelem nagy nemzeti szempontjait.

A hozzászólók sorában a *Magyar Élet Pártjának* vezérszónoka, *Németh Andor* különösen arra mutatott rá, hogy a városi szegénysorsu lakosság szociális ellátása érdekében a múltban is történtek intézkedések, a *falusi szociális gondozása azonban egyáltalán nem volt megszervezve*. Ezt a különbséget fogja megszüntetni a törvényjavaslat a társadalom bevonásával. Hangoztatta az előadó annak fontosságát is, hogy az egyes társadalmi rétegek közti választófal lebontassák, kedvezőbb termelési rendet kell bevezetni és nagy gondot kell fordítani a népművelésre. Általános helyeslés közben mutatott rá annak a fontosságára, hogy a középosztály együtt dolgozzon és érezzen a falu népével és általában az alsóbb néprétegekkel.

Az ellenzéki felszólalók sorában *Tildy Zoltán* is elismeréssel állapította meg, hogy a javaslat egységesen oldja meg a családvédelem kérdését és annak hangoztatásával, hogy a javaslat gyors és tökéletes végrehajtásától függ a magyar nép jövője, elfogadta a javaslatot.

A június 25-iki ülésen a Ház de-

rültsége közben jelentette be az elnök, hogy egy nyilas képviselő összeférhetetlenségi bejelentést tett *Teleki Pál* gróf miniszterelnök ellen. Majd helyeselve vette tudomásul a Ház, hogy összeférhetlenségi bejelentés érkezett azzal a 19 nyilas képviselővel szemben, akik azonosították magukat a *szegényteljes Hubay-Vágó-féle törvényjavaslattal*.

A *Nép- és Családvédelmi Alapról* szóló törvényjavaslat tárgyalására terve, nagy visszatetszést keltett a szociáldemokrata képviselőnek zavaros fejtegetése, amelyet *Közi-Horvát József* utasított vissza, majd *Bencs Zoltán* mutatott rá arra, hogy az öt évre tervezett honvédelmi programot másfél év alatt kellett végrehajtani, ami megakadályozta a szociális szempontok gyorsabb ütemben való érvényesítését. Rámutatott végül arra, hogy a tárgyalás alatt lévő szociális törvényjavaslat is a honvédelmet szolgálja.

Donáth György azt hangsúlyozta, hogy a most kialakuló szociális társadalmi rendszerbe kell beleilleszkednie Magyarországnak; ezt a célt méltón szolgálja a törvényjavaslat.

A június 26-iki ülésen folytatták a *Nép- és Családvédelmi Alapról* szóló törvényjavaslat vitáját. A felszólalók sorában *Laky Dezső* rámutatott arra, hogy

az Alap fog gondoskodni a mezőgazdaságban foglalkoztatott sokgyermekes családok intézményes támogatásáról.

A javaslat jelentőségét méltató több felszólalás után az elnök a vitát félbeszakította és a Ház rátért az interpellációk tárgyalására.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumölő
Nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dohány-uca 84. Hsz. 2/a
Árak: Demijonnal ab Budapest
4 6 8 10 15 20
4:80 7:10 9:10 10:80 16:- 21:20
Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Az interpellációkra adott válaszok sorában vitéz *Bonczos Miklós* államtitkár megállapította, hogy az árvia tízezer házat rongált meg, négyezer házat pedig újra kell építeni.

Aratásig több, mint ezer ház épül fel.

Hangsúlyozta, hogy a károk jövő-tételére irányuló munkát személyesen ellenőrzi és azt a reményét fejezte ki, hogy augusztus végére valamennyi ház felépül.

Varga József iparügyi miniszter bejelentette, hogy a mész-hiány megszüntetése érdekében megfelelő intézkedéseket tett.

Vitéz *Teleki Mihály* gróf földművelésügyi miniszter a *Mezőgazdasági Kamara* ügyében elhangzott interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy amennyiben a Kamara a jövőben sem fogja betölteni hivatását, a legnagyobb szigorral fog eljárni.

FELSŐHÁZ

A felsőház június 26-án ülést tartott. Az ülés megnyitása után *Széchenyi Bertalan* gróf elnök a felsőház lelkes eljenzése közben jelentette be, a nagy német sikerek alkalmából táviratilag üdvözölte *Göring* vezértábornagyot, a német birodalmi gyűlés elnökét.

Vitéz *Bartha Károly* honvédelmi miniszter egy napirend előtti felszólalásra adott válaszában megállapította, hogy az aratás és a betakarítás a legfontosabb honvédelmi érdek és ezért intézkedett, hogy

a bevonult mezőgazdasági munkások, kisbirtokosok kétheti aratási szabadságot kapjanak, szabadságolják ezenkívül a nélkülözhető lovakat is,

ahol pedig munkáshiány mutatkozik, ott foglalkoztatni fogják a menekült lengyeleket.

A felsőház ezután hozzászólás nélkül savazott meg több kisebb törvényjavaslatot, köztük a kivételes hatalom meghosszabbításáról szólót is, majd *Hóman Bálint* kultuszminiszter felszólalása után a felsőház hozzájárult a művészi kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatához. A nyolcosztályos népiszkoláról szóló törvényjavaslat tárgyalása során a javaslat fontosságát elismerő felszólalások után *Hóman Bálint* kultuszminiszter hangsúlyozta, hogy a népművelés fokozása nemzetvédelmi érdek is. A törvényjavaslatot a felsőház elfogadta.

Megszervezték a papírhulladék gyűjtését

Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki a papírhulladékok gyűjtését végző szervezet felállításáról, amely *Magyar Papirosipari Nyersanyagbeszerző* néven megbízást kapott mindenféle papírhulladék gyűjtésének megszervezésére és a kötelezően felajánlott hulladékok megvásárlására. A rendelet meghatározza, hogy mi tekiintendő papiros-hulladéknak (a fel-dolgozó ipar és nyomdai hulladék-papír, új és használt makulaturapapír, az irattári selejt, a kiselejtett üzleti könyvek, használt papiros-csésze, stb.). Az átvételi árakat a kormánybiztos állapítja meg.

Az OKH talpraállítja a kárpátaljai hitelszövetkezeteket

Ötven hitelszövetkezeti vezető az ungvári nagyszabású tájékoztató értekezleten

Lapunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk az Országos Központi Hitelszövetkezet első, felvidéki tájékoztató értekezletéről, amely június 18-án, Kassán folyt le, nagy sikerrel. A második, kárpátaljai tájékoztató értekezletet egy héttel később, június hó 25-én, Ungvárott rendezte az OKH, szélesebb keretek között, a magyar-rutén testvériség és a szövetkezeti hűség ünnepi megbecsülésének jegyében. A második értekezleten Kárpátalja, valamint Ung, Bereg és Ugocsa vármegyék közel kétszáz hitelszövetkezetének derék vezetői, a közigazgatási tisztviselők, a gazdaérdekeltség kiküldöttei, valamint a városi társadalmi és gazdasági életének kitünőségei vettek részt.

Ott voltak *Ilicsky* Sándor kárpátaljai főtanácsadó; *Sztojka* Sándor görögkatolikus püspök; *Siménfalvy* Árpád dr. főispán; *Koscey* Sándor dr. és *Fekésházy* Zoltán alispánok; *Gyurics* Gyula, az ungvári közigazgatási kirendeltség vezetője; *Pelcsán* Imre polgármester; *Megay* László dr. polgármester-helyettes; *Mágyosi* Dietz Sándor és *Marina* Gyula dr. miniszteri tanácsosok; *Teólyes* István dr., m. kir. gazdasági főtanácsos, a Falu-Gazdaszövetség igazgatója; *Kaminszky* József dr., felsőházi tag; *Bródy* András, *Csuha* Sándor, *Földesi* Gyula, *Homicskó* Vladimir, *Ortutay* Jenő, *Papp* Mihály, *Spák* Iván országgyűlési képviselők; *Somogyi* Imre dr. pénzügyigazgató; *Szvhoda* Ferenc róm. kat. apostoli kormányzó; *Kohutics* Tivadar görögkatolikus kanonok; *Margittay* Endre dr. perecsenyi főszolgabíró; *Aykler* Domokos nagyszőlősi bankigazgató; *Isaák* Imre técsői református esperes és még sokan mások.

Az OKH részéről megjelent az ünnepi eseményen *Schandl* Károly dr., m. kir. titkos tanácsos, alelnök-vezérigazgató; *Kovács* János m. kir. kincstári főtanácsos, h. vezérigazgató; *Both* Dezső dr., m. kir. gazdasági főtanácsos, ügyvezető igazgató; *Wanke* Gusztáv és *Sztrapács* Károly aligazgatók; *Keszthelyi* János és *Kovács* Sándor dr. cégvezetők; *Bathó* Gyula titkár; ifj. *Schandl* Károly és *Wanke* Lóránt tisztviselők. Az OKH kárpátaljai kirendeltségének tisztviselőikara *De Sorgo* Miklós aligazgató vezetésével teljes számban résztvett az értekezleten. A visszacsatolás előtt működő és most felszámolás alatt levő Országos Szövetkezeti Központot *Kalmár* Marian ny. pénzügyi főtanácsos, elnök képviselte.

A magyar sikság és a rutén hegyvidék egymásrataltsága

A értekezletet 1/212 órakor nyitotta meg az ungvári kaszinó zsufolásig megtelt dísztermében *Siménfalvy* Árpád dr. főispán. Felszólítására a hallgatóság elmondotta a „Magyar Híszkegy”-et, majd az elnök rámutatott arra, hogy ennek a területnek vegyes lakossága számára a szövetkezet nemcsak gazdasági irányítást, olcsóbb termelést, több hitelt és jobb értékesítést jelentett, hanem tudatos összefogást a kizsákmányoló prágai politika ellen. Amint a rutén hegyvidék és a magyar sikság egymásrataltságának igazságát és a természeti törvények ellen való hiábavaló harc tagadását hirdette a múltban a szövetkezet, ugyanezt vallja a jelenben is. A szövetkezetek jelentős munkát végeztek a szentistváni gondolat ébrentartásában és elévülhetetlen érdemeket szereztek akörül, hogy a mostani szövetkezeti munka töretlenül folytatása az 1918-ban erőszakkal

megszakított működésnek. Az elnöklő főispán ezután hódolatteljes szavakkal üdvözölte a Kormányzó Urat a „gens fidelissima” földjéről, majd megemlékezett *Teleki* Pál gróf miniszterelnök nemzetépítő munkálkodásáról.

Javaslatára az értekezlet örösi lelkesedéssel elhatározta, hogy a Kormányzó Urnak táviratban fejezi ki mélyszégyen hódolatát, *Teleki* Pál gróf miniszterelnök

Schandl Károly bejelenti a kárpátaljai rutén hitelszövetkezetek talpraállítását

— Szövetkezeti testvérek! — szólította meg *Schandl* Károly dr. az értekezlet közönségét és legelőször is köszönetet mondott a szövetkezeti vezetőknek, akik nem hagyták el testvéreiket a megpróbáltatás ideje alatt és így módot nyújtottak arra, hogy *Darányi* Ignác és *Egan* Ede áldásos munkáját folytathassuk. Ezután részletesen fejtegette a szövetkezeti eszme mibenlétét, hangsúlyozta, hogy sem a hitelszövetkezetek, sem a Központ nem öncélú intézmények; a hitelszövetkezetek nem bankok, hanem olyan szervezetek, amelyekben lélek van és ez a lélek a tagok üdvét szolgálja. A szövetkezeti gondolat magában foglalja a legszebb polgári erényeket: vallásosság, családi érzés, hazafiság, törvénytisztelet és igazságszeretet jellemzi a szövetkezeti embert. A szövetkezeti gondolat nem azt hirdeti, hogy rántsuk le a kosár fenekére azokat, akik fenn vannak; hanem azt vallja, hogy a kosár fenekéről emeljük fel azokat, akik lenn vannak.

A továbbiak során *Schandl* Károly az önszegély elvéről, a kölcsönösseg jelentőségéről, a tagok kötelességeiről szólt, majd rámutatott arra, hogy Kárpátalja hitelszövetkezetei közül 148-at már felvett az OKH, husznak a felvétele folyamatban van és hetven hitelszövetkezet szanalásra vár. *Schandl* Károly a jelenlevők lelkes tapsa közben jelentette be, hogy

az OKH ezeket a rutén szövetkezeteket jelentős áldozat vállalásával talpraállítja,

de azután ezeknél is ragaszkodni fog az önszegély elvének érvényesítéséhez, ami egyet jelent az üzletresztőke gyarapításával. Hosszasabban foglalkozott ezután a tőkegyűjtés módozataival és jelentőségével, majd élénk tetszést aratott azzal a második bejelentésével, hogy az OKH ungvári kirendeltségét külön képviselőséggé fogják átszervezni és külön hitelszövetkezeti választmányt is alakítanak, amely majd Kárpátalja különleges érdekeit képviseli. Nagy megnyugvást keltett a prágai és pozsonyi szövetkezeti központokkal kötött megállapodás megemlézése és az a körülmény, hogy e megállapodások sikerét az OKH nemzetközi tekintélyének kell köszönni. *Schandl* Károly kijelentette még, hogy az OKH a legmesszebbmőnően figyelembe fogja venni a hitelszövetkezetek önkormányzatát és minden lehető elkövet abban az irányban, hogy a kárpátaljai szövetkezetek nehéz, de a nemzet szempontjából nagyfontosságú munkáját támogassa. Beszédét az alábbi következő emelkedett szavakkal fejezte be:

— Hiszem, hogy ha elül a most folyó harc és megbékélnek a nemzetek,

Szent István koronája ott fog ragyogni, ahol ezer éven át ragyogott.

A Gondviselés áldja meg a szövetke-

zeti munkát, hogy boldog nép élhesen boldog országban!

Schandl Károly dr. előadását többször félbeszakította a tetszésnyilvánítás; szavainak befejezése után pedig percekig tartó, rendkívül lelkes és valóban szívből fakadó tapsal köszöntö meg a hallgatóságot a megértést és szövetkezeti segítőkészséget, amelyet *Schandl* Károly dr. előadásában oly meggyőzően kifejezésre juttatott a kárpátaljai hitelszövetkezetekkel szemben. *Siménfalvy* Árpád főispán meleg szavakkal köszöntö meg *Schandl* Károlyt — mint mondta: a nemzetközi viszonylatban is igen magas polcon levő közigazgatási és szövetkezeti tekintélynek — felvilágosításait és értékes fejtegetéseit, majd *Wanke* Gusztáv igazgató olvasta fel az üdvözlőtáviratok szövegét. Ezután a felszólalásokra került sor.

Hosszantartó zajos követte a lelkésítő szavakat, majd az elnöklő főispán a megjelent előkelőségeket üdvözölte.

Ezután általános figyelem közben *Schandl* Károly dr., a magyar hitelszövetkezeti mozgalom vezére, emelkedett szólásra, hogy megtartsa igen nagy érdeklődéssel várt előadását, az értekezlet legfőbb programját.

zeti munkát, hogy boldog nép élhesen boldog országban!

Schandl Károly dr. előadását többször félbeszakította a tetszésnyilvánítás; szavainak befejezése után pedig percekig tartó, rendkívül lelkes és valóban szívből fakadó tapsal köszöntö meg a hallgatóságot a megértést és szövetkezeti segítőkészséget, amelyet *Schandl* Károly dr. előadásában oly meggyőzően kifejezésre juttatott a kárpátaljai hitelszövetkezetekkel szemben. *Siménfalvy* Árpád főispán meleg szavakkal köszöntö meg *Schandl* Károlyt — mint mondta: a nemzetközi viszonylatban is igen magas polcon levő közigazgatási és szövetkezeti tekintélynek — felvilágosításait és értékes fejtegetéseit, majd *Wanke* Gusztáv igazgató olvasta fel az üdvözlőtáviratok szövegét. Ezután a felszólalásokra került sor.

Fanatizmust a szövetkezeti munkába!

Elsőnek *Bródy* András országgyűlési képviselő a magyar-orosz nép nevében mondott hálás köszönetet az OKH-nak, hogy az államváltás után a kárpátaljai szövetkezetek feladatanak további teljesítését lehetővé tette, de itt sem áll meg, hanem képviselőség felállításával és választmány alakításával módot nyújt a szövetkezeteknek arra, hogy saját ügyeik intézésére befolyást gyakoroljanak. Ezt a bizalmat a kárpátaljai hitelszövetkezetek hasonló bizalommal viszonzozzák. A hitelszövetkezeti mozgalom megerősödésétől a jólét biztosítását várja; a két nép testvéri együttélésének pedig ez a záloga. *Bródy* András rutén nyelven is szólt az egybegyűltekhez. *Rozocha* Pál szolvai igazgató-tanító rutén nyelven ismertette *Schandl* Károly dr. előadását, majd *Ortutay* Jenő főesperes, országgyűlési képviselő emlékezett meg holdogemlékü *Egan* Edéről, aki Kárpátalján először érezte meg a szövetkezésben rejlő erőt. A felszólaló szerint *Schandl* Károly dr. fanatizmusát kell belevinni a szövetkezeti munkába, mert szövetkezeteket teremteni és megtartani csak fanatikus hittel, áldozatos lélekkel lehet. *Kalmár* Marian, mint az Országos Szövetkezeti Központ elnöke, rendkívül tanulságos visszapihlást vetett a lefolyt huszonkét év küzdelmes történetére és hangsúlyozta, hogy a cseh uralom alatt a magyar és rutén szövetkezetek közt mindig örvendetes összhang uralkodott.

Isaák Imre técsői református esperes hűségére és szolidaritásra hívta fel a megjelenteket, majd arra kérte az OKH-t, járjon közre abban, hogy a keresztény magyar és rutén gazdátársadalom kezébe jusson a föld. *Teólyes* István dr., a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója, a Szövetség üdvözlétét tolmácsolta és felajánlotta a készsége közreműködését. Örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a magyar szövetkezeti mozgalom valláserkölcsi alapon áll és

megnyugvással látja, hogy a magyar gondolat itt is — csakugy mint Erdélyben — a szövetkezetekben talált otthonra. *Fankovich* Antal volóczi görögkatolikus kanonok, indítványt terjesztett elő, hogy tegyen az értekezlet kezdeményező lépést *Egan* Ede emlékének méltó megörökítésére.

Schandl Károly dr. a jelenlevők zúgó éljenzése közben jelentette be, hogy az *Egan* Ede emlékére indítandó gyűjtést az OKH egy nagyobb adománnyal nyitja meg.

Ötven szövetkezeti vezető kitüntetése

Ezután *Schandl* Károly dr. alelnök-vezérigazgató 1400 hitelszövetkezet és 600.000 hitelszövetkezeti család nevében fejezte ki köszönetét mindazoknak, akik a magyar és rutén nép érdekében elévülhetetlen érdemeket szereztek és a szövetkezeti gondolatot nem hagyták eltiporni. Felolvasta ötven hitelszövetkezeti vezető nevét; az OKH arany-, ezüstéremmel és elismerő oklevéllel tüntette ki őket. A kitüntetettek nevében az elismerésért *Egressy* János técsői főesperes mondott hálás köszönetet.

Az értekezlet utolsó zónoka *Sztojka* Sándor görögkatolikus püspök volt, aki megelégedéssel állapította meg, hogy az értekezlet munkája a hit jegyében folyt le; a ruszin nép gazdasági megerősödését szolgálta, megbecsülést tanusított a ruszin nép fajisága iránt. Mindez a magyar és ruszin nép ikertestvériségének biztos alapja. *Sztojka* Sándor püspök rutén nyelven is szólt az egybegyűltekhez.

A minden tekintetben kitünően sikerült értekezletet *Siménfalvy* Árpád főispán zárószavai, továbbá a magyar és ruszin himnusz eléneklése zárta be.

Az értekezletet együttes ebéd követte, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Egyházi jellegű adományok szegény falusi templomoknak

A kárpátaljai hitelszövetkezeti értekezlet alkalmából *Schandl* Károly dr. alelnök-vezérigazgató az OKH igazgatósága nevében *Sztojka* Sándor püspöknek egy több ezer pengő értékű, művészi kivitelű, gyönyörű fakeresztet ajánlott fel és bejelentette, hogy azoknak a szegénysorsu falusi templomoknak, amelyek kegyuri szolgáltatásban nem részesülnek, a helyi hitelszövetkezetek egyházi jellegű adományokat fognak juttatni. *Sztojka* Sándor püspök meghatva mondott köszönetet a gyönyörű ajándékért és a bejelentésért.

m. e.

A legszegényebbek adtak legtöbbet az árvizkárosultaknak

Vitéz *Bonczos* Miklós államtitkár, országos árvízvédelmi kormánybiztos legutóbb rendkívül érdekes előadást tartott az ideai árvízről. A kormánybiztos beszámolt az ideai árvíz keltekezésének okairól, az árvizkárokról, a kormánybiztoság megalakításának szükségességéről és működéséről. Megemlékezett, hogy

körülbelül hétmillió pengő áll rendelkezésre az összedőlő lakóházak felépítésére, illetőleg kijavítására.

Ezután *Varga* József kereskedelmi és iparügyi miniszter szólalt fel és rámutatott arra, hogy az ország legszegényebb lakossága áldozott legintenzívebben az árvízujtató vidékek megsegítése érdekében. Előadása végén a miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott *Bonczos* Miklós államtitkár működéséről.

Az árvizkárosultak összeomlott házainak felépítéséhez társadalmi gyűjtésből szükséges 4.500.000 P, június 27-ig befolyt 4.489.753 P. Hiányzik még: 10.247 P. Adakozatok!

PÉTER ÉS PÁL

A két apostolfejedelem napja ebben az évben nem esik össze egy magyar aratás megkezdésével, mint más esztendőben szokott. A hideg és hosszú tél, a szokatlan méretű áradások, a hűvös tavasz s a melegével fukarkodó nyár mind késleltetik a gabona beérését s hátrább tolják az aratást. S mintha semmiben sem akarna ez a különös és megpróbáltatásos esztendő a többihez hasonlítani, fejetetején áll a világ is, mint talán még soha, amióta történelmet irnak. Nincs rendben semmi. Sem a földben, sem a levegőben, sem a vízben. Mintha minden átváltozni készülne az emberi sors dübörgő kialakulásának véres áradatában...

Szinte jólesik a dolgos magyar léleknek, hogy a naptár piros betűje szerint mégis van valami állandó: a június 29-ike. A Péter-Pál. A legigazibb magyar munka ünnepe. A magyar kenyér aratásának jelképe, amely sem többet, sem kevesebbet, sem mást nem jelent most sem, mint hosszú évszázadok óta: a magyar boldogulást a hitünk erejében és munkánk eredményében.

Van magyar állandóság és lesz is, amíg az Isten érlelő Napja csókolja az áldott magyar mezőket, s a gondos és szerető gazda veritéke öntözi. S nem érheti meglepetés a nemzetet, amelyet Szent Péter hite erősít és Szent Pál akarata ösztöröz. Aratása eltölthetik, de bekövetkezik biztosan, mert vetése beérik a gonoszság köde és gyűlölet árvice ellenére is.

MÉZES JÁNOS

Kétfelét késik az aratás

A földművelésügyi minisztérium június 22-én kiadott hivatalos vetésjelentése szerint a megmaradt repcevetések fejlődése gyenge, gyengeközepes termés várható. A buza mindenütt kikalászolt, sok helyen virágzik. Valószínűnek látszik, hogy az aratás az ország legnagyobb részében a rendesen 10—14 nappal később kezdhető meg. Az őszi árpa nagy része kifagyott, a megmaradt vetések általában ritkák és alacsonyok. A tavaszi árpa fejlődésére az időjárás kedvezett; jó közepes termés ígérkezik. A zab fejlődésére az időjárás igen kedvező volt; ezidőszert jó közepes termés várható. A tengerivetések a meleg, csapadékos időre erőteljesen fejlődésnek indultak. A burgonya a legtöbb vidéken igen jó és erőteljesen fejlődik és ezt lehet mondani a cukor- és takarmányrépákról is. A lóhere és lucerna első kaszálása általában jó és közepes termést adott, az egyéb takarmánynövények is jó termést ígérnek. A rétek kaszálása folyamatban van, a legelők fűnövése az idő igen kedvező volt. A szőlők az utóbbi hetekben kielégítően fejlődtek. A csapadékos meleg időjárás miatt a peronoszpóra országszerte fellépett.

MUNKÁT KERES:

Az Országos Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) nyilvántartása szerint az alábbi mezőgazdasági munkások és cselédek keresnek munkaalkalmat:

Ifj. Horváth Antal (Répcevis, Fő-utca 16. sz., Sopron vm.), bármilyen mezőgazdasági munkát vállal. Nőse, 3 gyermeke van. — Csepcsényi István volt uradalmi ispán, gazdaságban elhelyezkedne. Címe: Budapest, VI., Horn Ede-utca 18. sz., III. em. 12. — Csáfordi László több társával aratásra elszorodna. Címe: Csáfordi László, Sárvár, Kisfaludy-Sádor-utca 10. szám.

A Kormányzó Ur indította meg a tiszafüredi hatalmas öntözőtelep munkáját

Az Országos Öntözésügyi Hivatal június 20-án, csütörtökön helyezte üzembe a tiszafüredi öntözőrendszer szivattyútelepét Örvényben. A szivattyúzás üzemét Kormányzó Urunk maga indította meg. Az ünnepélyes alkalomra a helyszínre érkezett Teleki Pál gróf miniszterelnök, Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter, Kállay Miklós, a hivatal elnöke, Kriston Endre felszentelt püspök és még sok más előkelőség. A tiszafüredi szivattyútelepnél Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter mondott megnyitó beszédet és így szólott:

— Ugy érzem, hogy a mai nap az egész magyar gazdaságszolgálat öröme.

Ezen a napon le kell róni a magyar föld, az egész magyar nemzet háláját a Főméltóságú Kormányzó Ur iránt, akinek köszönhető, hogy ez az öntözőberendezés elkészült.

Majd kegyeletesen megemlékezett Darányi Kálmánról, aki annakidején az öntözésről szóló törvényjavaslatot beterveztette. Hangzott, hogy Magyarország nagy népsűrűsége következtében a kormányának állandó gondoskodása arra irányul, hogy az országban többet és jobbat termeljenek. Az öntözőberendezés hivatott arra, hogy a magyar földből több hasznot produkáljunk. Az egész gazdasági rendszerünknek meg kell változni bizonyos mértékig és a túlzott szemtermelésről a takarmánytermelésre kell áttérni.

Ezután Lampl Hugó miniszteri tanácsos ismertette a tiszafüredi öntözőrendszert. Elmondotta, hogy az 1937. évi öntözési törvénnyel elrendelt munkálatok első része a Tiszából szivattyúzott vízzel táplált tiszafüredi öntözőrendszer elkészült. Az ebben a rendszerben kiépített csatornák hossza száz kilométer. A csatornák elkészítése kerekén 700.000 köbméter földmozgósítással járt.

Az öntözőcsatornák hatóterülete tíz község területére terjedően 90.000 katasztrális hold.

Ez azt jelenti, hogy 90.000 katasztrális holdon rendezkedhetünk be öntözésre. De mivel váltógazdálkodást kell folytatni és nem lehet évről-évre ugyanazt a területet öntözni, a Tisza partján épült szivattyútelepet csak mintegy 25.000 katasztrális holdnak egyidejű öntözéséhez elegendő víz szolgáltatására rendezték be és egyelőre két szivattyút szereltek fel. A

munkálatok költségei négy millió pengőre ruktak.

Teleki Pál gróf miniszterelnök beszélt azután. Hangzott, hogy az öntözés elsősorban termésteleket jelent. Az öntözés egyike a legrégebb földművelési módszereknek, de talán szimbolikus ez a mai nap, mert az öntözőgazdálkodást a különböző államokban — előbb kicsiny, majd nagy államokban — mi, puszta, lovas, állattenyésztő népek szerveztük meg.

A miniszterelnök a továbbiakban utalt arra, hogy a mi öntözésünknek két nehézsége van, mert

nálunk az a helyzet, hogy nemcsak a víz odavezetéséről, hanem a tulsok víz levezetéséről is gondoskodni kell.

Vannak olyan esztendőink, amikor az öntözés keveset fog segíteni, de van olyan idő, amikor sokat. Azért van szükség öntözésre, hogy bizonyos állandóságot és biztosságot hozzunk gazdasági életünkbe. Kárpátalja visszaszerzése megkönnyíti az öntözést, mert a víznek felső folyásokon való tárolása biztonságossá teszi. Ez mutatja azt, hogy Kárpátalja visszaszerzése mennyire fontos volt ahhoz, hogy az öntözéseket nagyvonalúan folytathassuk. A fejlődés lehetősége most már meg van adva. Ez, amit itt látunk, a magyar kísérlet arra, hogy hogyan kell a többit csinálni. Ezért olyan fontos a mai nap s a megnyitás után az első vizgazdálkodás eredményeit kell megvizsgálnunk, hogy a többihez tapasztalatokat szerezzünk.

B. Molnár Miklós kiszegda köszönte meg ezután az öntöző létesítését, majd Kállay Kornél gazdasági tanár ismertette a kunmadarasi vitézi öntözőtelepet s ezzel a megnyitónapség véget ért.

Néhány perccel később érkezett meg vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, az öntözőtelep üzemének megindítására. Az ünnepélyes fogadtatás után a Kormányzó Ur a szivattyútelep szivattyúházába ment s ott megtekintette a berendezést. Ezután Kállay Miklós kérésére a Kormányzó Ur sajátkezűleg megindította a szivattyúzás üzemét és a csatornán megindult a víz a hatalmas öntöző-hálózat felé. A Kormányzó Ur és kísérete a főcsatorna peremén haladva, követte a viz utját egy jó darabon. Később a Kormányzó Ur és kísérete villásreggelin vett részt.

Varga József miniszter Belgrádban

Varga József dr., a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott iparügyi miniszter június 21-én éjjel Belgrádba utazott, hogy viszonzozza Andrez délszláv kereskedelemügyi miniszter budapesti látogatását. A miniszterrel utazott felesége, valamint Karafiáth Jenő dr., Budapest főpolgármestere is nejevel. Az utazáson résztvett a minisztérium és a főváros több magasrangú tisztviselője is.

A magyar előkelőségeket Jugoszláviában ünnepélyesen fogadták, a lapok nagy cikkeket méltatták a magyar-jugoszláv barátság fontosságát. Varga József miniszter, valamint Karafiáth Jenő főpolgármester látogatást tett a jugoszláv közelet előkelőségeinél, június 22-én, délután pedig Pál kormányzóherceg fogadta különkihallgatáson, előbb Varga József minisztert, majd a főpolgármestert. A kormányzóherceg mindkét látogatónak átnyújtotta a Szent

Száva Rendet.

Június 23-án Varga József miniszter és Karafiáth Jenő főpolgármester résztvettek a belgrádi Jugoszláv-Magyar Kereskedelmi Kamara ünnepi ülésén, amelyen ugyancsak nagyfontosságú kijelentések hangzottak el a magyar-jugoszláv kapcsolatokról.

Varga József miniszter és Karafiáth Jenő főpolgármester kíséretükkel június 25-én érkeztek vissza Budapestre. Varga József miniszter a sajtó előtt tett nyilatkozatában elismeréssel emlékezett meg a jugoszláviai fogadtatásról és hangsúlyozta, hogy a két nép közötti barátság nem mesterséges, hanem mélyen gyökerezik a két nép lelkében.

Jó hangszereken játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Román országos hírv hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Tudnivalók a német gyermekek magyarországi nyaraltatásáról

A német gyermekek magyarországi vendégül látásával kapcsolatos mozgalom lebonyolításával a kormány az Országos Gyermekvédő Ligát bízta meg. A közönség tájékoztatására a liga a következőket közli:

1. A kormány eddig 4250 német gyermek magyarországi beutazását engedélyezte. Ezeket a gyermekeket magyarországi németajku, illetve Magyarország lakó birodalmi német családoknál helyezik el.

2. A baráti Németország gyermekeinek vendégül látásával kapcsolatban a magyar társadalom részéről megnyilvánult meleg érdeklődésre való tekintettel, illetékes helyről lépések fognak történni a beutazásra engedélyezett gyermeklétszám jelentős felemelése érdekében.

3. Ha a létszám felemeléséhez a birodalmi kormány hozzájárul, az eddigi bejelentések és óhajok figyelembevételével a szükséges intézkedéseket meg fogják tenni.

4. A jelentkezettek nagy számára való tekintettel, további előjegyzések nem vehetők figyelembe.

Ujból meghosszabították a mezőgazdaságnak nyújtandó kedvezményeket

A hivatalos lapban kormányrendelet jelent meg, amely a mezőgazdaságnak nyújtandó kedvezmények hatályát az 1940—41. gazdasági évre meghosszabbítja. A rendelet azt a módosítást tartalmazza, hogy az eddigi rendeletekben foglalt időtartamok helyett a rendeletek meghosszabbított hatályának megfelelő időtartamokat kell irányadónak venni.

A rendelet alapján a törpe- és kisbirtokosok, valamint a kishaszonbérlet földadóját és földmunkaváltóságát a jövő gazdasági évben is megtéríti a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap. Érvényben maradnak a mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének előmozdítására szolgáló, valamint a vasuti és hajózási fuvardíjkezdményeket biztosító rendelkezések is.

Végül a rendelet felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy az ország kenyérliszt-szükségletének biztosítása érdekében a malmok nullóliszt-kivételét korlátozhassa.

Tíz pengő alá esett a buza ára Amerikában

Csikágóban (Északamerikai Egyesült Államok) a buza ára az elmúlt hét folyamán jelentősen visszaesett. A júliusi buza ára pengőre és métermázsára átszámítva, 10 pengő alá süllyedt. Az amerikai buzaár-csökkenés oka, a beérkező jelentékes mennyiségű, egyrészt a kedvező termésjelentésekre, másrészt arra vezethető vissza, hogy az európai importpiacok jelentékeny része Amerika szempontjából elvesztett és az összezsugorodott eladási lehetőség következtében az árak visszafejlődnek.

A tengeri ára is visszaesett a múlt hét folyamán Csikágóban. Felár nélkül pengőre és métermázsára átszámítva a tengeri ára 8 pengő körül mozog. Az április hónap betakarított argentinai termés igen jó eredményt hozott, de az értékesítés tekintetében rendkívül nagy nehézségek álltak elő.

Uj és használt írógépek! Régi becsérlés. UJAK 24 havi részletek is. Nagy Károly és Vasváry Miklósnál Budapest, V., Nádor-u 30. sz. Telefon: 12-62-43.

Honori Nagj

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

GAZDAÉLET

A kukoricaellátás terén a közel-múltban tapasztalt különleges jelenségek ismét előtérbe helyezték a hazai kukoricatermelés kérdését. Ezzel foglalkozik különböző szempontból *Gesztelyi Nagy László dr.* legújabb tanulmánya, amely a *Mezőgazdasági Közlöny* mostani legutolsó számában jelent meg. A kitünő szerző végső eredményként megállapítja, hogy a hazai kukoricatermelést feltétlenül fokozni kell és különösen arra kell törekedni, hogy a kisgazdatársadalom megtanítassék a kukorica helyes művelésére, mert egyedül a művelés révén is lényegesen lehet fokozni a kukoricatermelés mostani eredményeit. *Pap Géza* államtitkár a *mezőgazdasági szociálpolitika egyetemes alakulásáról* számol be; *Kristály Aladár dr.* a magyar *burgonyatermesztés* fejlesztésének lehetőségeit és feladatait tárgyalja; *Kurelec Viktor dr.* pedig a *hazai réti szénák minősítéséről* újabb eljárását ismerteti. Mutatványszámot készítségül küld a *Mezőgazdasági Közlöny* kiadóhivatala, Budapest, V., Szabadság-tér 10.

Megalakult a **Gyümölcstermelők Beszerzési és Értékesítési Szövetkezete**. A földművelésügyi minisztérium, a Hangyaközpont és a *Gyümölcstermelők Országos Egyesülete* részéről megnyilvánult egyetemes óhajnak megfelelően megalakított szövetkezet első igazgatósági ülésén az új szövetkezet elnökévé *Gyömörey György ny.* főispánt, alelnökké *Wünsch Frigyes dr.-t*, a Hangya vezérigazgatóját választotta. Az igazgatóság a szövetkezet ügyvezető igazgatójává *Trupp Károlyt*, a Hangya központi főtitkárát nevezte ki.

Felvétel a Komáromi m. kir. Háziasszonyképző Iskolába.

A földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá tartozó *Komáromi m. kir. Háziasszonyképző Iskolába* való felvételt július 31-ig folyamodhatnak 14-16 éves leányok. Az iskola egyéves tanulmányi idő alatt tökéletesen előkészíti növendékeit a háziasszonyi hivatásra. Modern berendezése, főző- és varrófelszerelése, kertészete, baromfitelpe, sertéstenyésztete, telhenészete és szakszerűen felszerelt gazdasága elsőrangú keretet és lehetőséget nyújt, hogy a kintinően vezetett elméleti oktatással karöltve, falusi leányainkat gyakorlati háziasszonyokká képezze ki. Művelés, munkás, öntudatos honleányokat nevel, akik teljes felkészültséggel vállalhatják majd a háziasszonyi és családanyai hivatás betöltését s gyakorlati tudásukkal a legnehezebb időkben is megállják a helyüket.

Ma, amikor országunk gazdasági jóléte oly nagy mértékben függ a háziasszony helyes beosztásától, takarékoskodásától és észszerű gazdálkodásától, igen kívánatos lenne, ha kisgazdaleányaink minél nagyobb számban keresnék fel ezt a kitünő intézetet, mert a mai nehéz időkben a szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása nélkül boldogulni a háztartásvezetésben sem lehet.

A Komáromi m. kir. Háziasszonyképző Iskola igazgatósága minden érdeklődőnek készítségül küld részletes tájékoztatót a felvétel módjairól s az évi munkamenetre vonatkozólag.

K. T.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Oltás fasor 35. (saját ház)

HIREK

Lement a nap az ég alján...

Lement a nap az ég alján
S kezem még az ekeszarván,
A fekete ugart járom,
Lovamnak nehéz a járom.

Mégse hívják a tanyába
Pihenésre, vacsorára;
Pedig lovam fáradt nagyon,
Igy a szántást abba hagyom.

Gyere Fekő, gyere Sárga,
Kaptok zabot nemsokára,
Számotokra almot vetek,
Aztán a babámhoz megyek.

BAK ELEK (Köröstarcsa).

Uj titkos tanácsosok. Magyarország kormányzója a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésre bárcai *Bárczay Ferenc* földbirtokos, országgyűlési képviselőnek és vitéz *Ujfalusi Ujfalu Gábor* cs. és kir. kamarás, ny. altábornagy, országgyűlési képviselőnek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemeik elismerésül a magyar királyi titkos tanácsosi címet adományozta.

Portugália nyolcszázéves. A Portugál Köztársaság most ünnepli Portugália függetlenségének 800. évfordulóját. A jubileum alkalmából *Carmona* köztársasági elnökhöz *Hiller* vezér és kancellár táviratban fejezte ki szerencselánátát.

P. Buttykay Antal halála. *Buttykay Emil*, a jeles ferencesrendi egyházi szónok, szerzetesi nevén *Páter Antal*, június 23-án délután, 65 éves korában meghalt. A nagy egyházi szónokot június 26-án délután temették el a belvárosi templom kriptájában. A szertartást *Czapik Gyula* veszprémi megyéspüspök végezte.

Szén- és vastelepek a Mecsekben. A Mecsek-hegységben hosszabb ideje folyó kutatások dus eredmények kezegetnek. *Dezso Rezső* magyarreggeli lakos kutatásai során egy 200 mézsás vasércbányát talált. A Mecsekben hamarosan nagyarányú próbafúrások indulnak és remény van rá, hogy a vidék iparosítása hamarosan megindulhat.

Uj postáépületet avattak fel Nagysurányban. Ünnepélyes keretek közt avatták fel az új postáépületet *Nagysurányban*. Az épületet *Grátzer Ferenc* esperes-plébános szentelte fel, majd nagyhatású beszédben méltatta az esemény jelentőségét. Utána *Nemes Antal* postamester mondott beszédet. Az ünnepségen *Nagysurány* közeleti és társadalmi vezetői vettek részt.

Ruszin gyermekek Isaszegen. *Isaszeg* nagyközségben *Veress Ferenc* főjegyző és *Barabás Géza dr.* községi orvos a múlt év szeptemberében mozgalmat indítottak, amelynek eredményeként *Körösménzről* tíz szegénysorsu ruszin gyermeket helyeztek el Isaszeg község polgárainál. A gyermekek, akik egyetlen magyar szót sem tudtak, öt hónap múlva már majdnem kifogástalanul beszéltek magyarul és visszatérve otthonukba, elragadtatással beszéltek az isaszegiek vendéglátásáról. A képviselőtestület most úgy határozott, hogy a már elfogadott tíz gyermeken kívül az 1940-41. tanévre még öt ruszin gyermeket fogadnak el *Körösménzről*.

Ujból kiöntött a Tisza. Szolnoknál a sorozatos esőzések folytán megáradt Tisza ujából — az idén harmadszor — kilépett medréből. A víz legutóbb három métert áradt. Hatvan családot ki kellett lakoltatni. A külváros több utcáján víz áll, a belvárosi pincékben a feltörő talajvíz okoz károkat.

Országos gyűjtés a Magyar Vöröskereszt javára. A kormány a Magyar Vöröskereszt felsegítése érdekében széleskörű országos gyűjtési akció megindítását határozta el, amely ez évi július elsejével kezdődik. E tárgyban a honvédelmi miniszter június 28-án 19 órákor rádió útján személyes felhívást intézett a társadalom minden rétegéhez.

Összeültközött két vitorlázó repülőgép. Június 25-én délután a budai Csucshegy fölött, körülbelül 40 méteres magasságban, összeültközött két gyakorlatozó vitorlázó repülőgép. Mindkét gép a fákra esett. A gépek utasait súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

A Háziipari Központ választmányi ülése. A Háziipari Központ legutóbbi választmányi ülésén *Keresztes-Fischer Ferenc* elnöki beszámolójában ismertette a központ működését, majd *Bonczos Miklós* számolt be a háziipari szövetkezetek eddigi tevékenységéről. *Valkó László* ismertette a belügyminiszternek most benyújtott család- és népvédelmi törvényjavaslatát, amely különösen az állandó munkával nem bíró mezőgazdasági munkásság sorsát javítja meg. Javaslatára a választmány üdvözölte a belügyminisztert és felajánlotta szolgálatait a javaslat megvalósítása érdekében.

Szörnyű családi dráma. A román megszállás alatt levő *Nagyszébenből* jelentik, hogy ott borzalmas családi dráma játszódott le. A 29 éves *Lacsányi János* menyasszonyával, *Menyes Rozáliával* és bátyjával, *Lacsányi Sándorral*, kirándult a közeli hegyekbe. Amikor a kirándulásról hazatértek, *Lacsányi János* beretvárral elvágta *Sándor* bátyjának a nyakát. Ezután menyasszonyának rohant és átvágta a torkát, majd ugyancsak beretvárral önmagával végzett. A két fivér meghalt, a leányt haldokolva vitték kórházba. Még nem tudták megállapítani, mi vitte rá *Lacsányi Jánost* rémtettének elkövetésére.

Uj postabélyegek. A postavezérigazgatóság közli, hogy július 1-én, *Mátyás király születésének 500-ik évfordulójával* kapcsolatban, kulturális célokot szolgáló, 3 fillér felárral 6 filléres, 5 fillér felárral 10 filléres, 8 fillér felárral 16 filléres, 10 fillér felárral 20 filléres és 16 fillér felárral 32 filléres névértékű bélyegekből álló emlékbélyegsorozat kerül forgalomba. A teljes sorozat eladási ára 1 pengő 26 fillér. A bélyegeket csak sorozatban kaphatók. A bélyegeket a posta szeptember 30-ig árusítja, a bélyegeket azonban bárhova szóló postai küldemények bérmentítésére július 1-től december 31-ig, felár nélkül számított értékük (6, 10, 16, 20 és 32 fillér) erejéig használhatók fel.

Kilencévi fegyházra ítélték, mert megölte a fiát. *Kmettykó András* hetvenéves pestvidéki gazdálkodó ez év márciusában fiával együtt a borpincében borozgatott, de onnan egymaga tért haza s amikor a fiu társai elindultak a fiatal legény megkeresésére, holtan találták a borpincében. A tárgyaláson az öreg ember azzal védekezett, hogy családi okokból összeszóllakozott fiával, mindkettőn kést rántottak és lehetséges, hogy akkor szurta meg fiát. A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék idősebb *Kmettykó Andrást* nem jogerősen *kilencévi fegyházra* ítélte el.

Kárpátalján nincs elegendő munkaerő. *Kárpátalja* napról-napra fejlődő gazdasági életében egyre több munkáskez nyert foglalkoztatást. A kárpátaljai munkások jelenleg mindannyian foglalkoztatva vannak és a sok nagyszabású munka elvégzéséhez *Kárpátalján már nincs elegendő munkaerő.*

Tömegszerencsétlenség a megáradt Dunán.

Megdöböntően súlyos tömegszerencsétlenség történt június 22-én a csallóközi *Somorja* község közelében a megáradt Dunán. Az árvíz szétszórta a somorjai erdőbirtokosság 1500 holdas telepén a farakásokat. A fa összehordására csónakkal munkások keltek át a megáradt Dunán. A munka befejezése után hazatérő munkások egyik tizennégytagú csoportjának csónakját a víz felborította. Mind a tizennégy ember, — akik közt nyolcgyermekes családapák is voltak — a vízbe fullt. A borzalmas szerencsétlenség országszerte nagy részvételt keltett és akció indult a hátramaradtak megsegítésére.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése június hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1.— P
Félévre	2.— P
Egész évre	4.— P

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-u. 24.

SPORTHIREK

A *Kis Középeurópai Kupa* első fordulóján mind a három magyar csapat vereséget szenvedett. A Hungária 1:2-re a *Rapidtől*, a *Ferencváros* 0:3-ra a *Slavijától*, az *Ujpest* 0:4-re a zágrábi *Gradjanskitól*. A második fordulóban az *Ujpestet* ismét legyőzte a *Gradjanski* 0:1-re, a *Hungáriát* pedig a *bukaresti Rapid* 0:3-ra. A három magyar csapat közül csupán a *Ferencváros* jutott tovább a *Slaviján* aratott 11:1 arányú nagy győzelmével.

A magyar atléták *Belgrádban* 122—77 pontarányú győztek.

A *súlyemelő városközi versenyén* az öt súlycsoport közül háromban *Bécs*, kettőben *Budapest* versenyzői győztek.

A *bajnoki vilálabdamérkőzések* eredménye: *MAC—BEAC* 5:0, *FTC—III. ker. TVE* 8:1, *BSE—MESE* 2:1 és *UTE—NSC* 10:0. A játékosok stafétauszásában: *MAC* 3 p 30.4 mp, *BEAC* 3 p 32.6 mp, *FTC* 3 p 37.4 mp, *III. ker. TVE* 39.6 mp, végül *MESE* 3 p 24.8 mp, *BSE* 3 p 42 mp. A *BEAC* uszóversenyének főbb győztesei: 100 m gyors: *Körösi UTC* 59.8 mp, 800 m gyors: *Tátos UTC* 10 p 24.4 mp, 100 m hát: *Galambos UTE* 1 p 13.8 mp, 200 m mell: *Fábián MAC* 2 p 55.8 mp.

TALÁLJA KI!

SZÖREJTVÉNY

T	női név	N	elmulás	N
---	---------	---	---------	---

A *Találja ki!* megfejtését a 29-ik számban tesszük közzé. A levelezőlapra írt megfejtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek be, előfizetői táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 26-ik számban közölt *Találja ki!* megfejtése:

FLANDRIA

Beküldte negyvennégy olvasónk. Jutalomkönyvet küldtünk: *Katona János* (Kisújszállás) és *Nagy Gergely* (Balassagyarmat) előfizetőinknek.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Junius 30., vasárnap. Hosszupereszteg oák., Kutas oák., Pils oák., Und oák. — **Julius 1., hétfő.** Baktalórántháza oák., Balassagyarmat oá., Balatonkiliti oák., Boda oák., Dévaványa oák., Eger há., Emőd há., Felsővadász oák., Gödöllő oák., Hajdúszoboszló oák., Hajós oák., Halászi oák., Jászladány oák., Kálóz oák., Nova oák., Nyiregyháza oák., Ozora oák., Pécs oák., Rétság oák., Sárospatak oák., Sátoraljaújhely oák., Sopron o. lóvásár, Szekszárd oák., Szentpéterúr oák. — **Julius 2., kedd.** Balassagyarmat oák., Gáva há., Hőgyész há. kizárólag bonyhádi tájfajta szm. felh.-sal, Miskolc há. a külön e célra épített istállóban, Piszke bucsuval kapcsolatos ok., Sátoraljaújhely oák., Somogyvár oák., Sümeg oák., Szikszó h. szm. és ló felh.-sal, Zalaegerszeg hák. — **Julius 3., szerda.** Felsőgalla oák., Hőgyész oák., Jászberény oák., Kállósemjén há., Kaposvár oák., Miskolc hák. és há. a külön e célra épített istállóban, Tótvázsony oák., Vajszló oák., Vásárosmiske oák., Vasegerszeg oák. — **Julius 4., csütörtök.** Devecser há., Diósgyőr hák., Kisáll. felh.-val, Encs oák., Hajdúhadháza oák., Hőgyész oák., Keszthely oák., Mezőkövesd há., Miskolc há., a külön e célra épített istállóban, Ónod oák., Putnok oák., Tiszafüred há. — **Julius 5., péntek.** Buj h. se. felh.-sal, Kistelek o. baromfi se. és juhvásár, Kötöcs oák., Magyarószentiván oák., Mezőberény o. szm. se. és juhvásár, Szeged o. se. vásár, Villány oák. — **Julius 6., szombat.** Kistelek oák., Mezőberény o. lóvásár, Szeged oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját közszükséglet által indokolt esetben kivételesen átnevezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, az alább közölt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. Gondó József, Okány: Kérése, sajnos, ezidőszakra nem teljesíthető. Azt ajánljuk, igyekezzenek itthon elhelyezkedni.

Kucser István, Zajta: Az OKH értesítése szerint, szeptember 27-én érkezett 100 RM és 120 RM nov. 7-én 120 RM, november 17-én 80 RM és december 15-én 170 RM ellenértéke. Így valószínűnek tartjuk, hogy az összes reklámozott pénze megérkezett. Amennyiben mégis valamilyen összeg nem érkezett meg, úgy közölje velünk, hogy utánanézhesünk. — **Szatmári Károly, Doboz:** Sajnos, a rendelet ellen semmit nem lehet tenni, ebbe Önnek is bele kell nyugodnia. Próbáljon itthon elhelyezkedni.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 drb egykoronás 52 fillér; kétkoronás 104 fillér; ötkoronás 2 pengő 60 fillér; régi egyforintos 1 pengő 30 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 6 pengő.

LÉGOLTALMI BESZERZÉSI FORRÁSOK

Köhler István
tűzoltószergyára

Gyár és iroda:

Budapest, X., Korponai-utca 21-20.

FLAMEX

hatóságilag engedélyezett

fa-lángmentesítő anyagra
kérjen ajánlatot.„FLAMEX“ fa-, textil-impregnáló
és műszaki Kft.Budapest, VI., Horn Ede-utca 5.
Telefon: 316-069.

RÁDIÓ

Budapesti I.

VASÁRNAP, VI. 30.

8: Ébresztő, Szózat, hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Unutárius, 10: Református. 11: Róm kat. Istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás. 12.30: Hangverseny. 13: Rádiókrónika. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: Időszéri gazdasági tanácsadó. 15.45: Szalonötös. 16.30: Közművelődési előadás. 17: Hírek. 17.15: Cigányzene. 17.45: Közvetítés egy mezőtúri cserepesműhelyből. 18.10: Előadás. 18.30: Beszélgetések. 19.15: Hírek. 19.25: Kétszongorás hangverseny. 19.50: Sporteredmények. 20.10: Ének. 20.35: „Könyvnyű a férfiaknak“ vígjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22.10: Hanglemezek. 23.20: Cigányzene.

Rendszeres hetiköznapi
műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Felolvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

HÉTFŐ, VII. 1.

12.10: Zongora. 12.55: Ének. 13.30: Katonazene. 16.15: Előadás. 18.25: Cigányzene. 18.45: „Hogy főzzünk be cukor nélkül“. 19.25: Felolvasás. 20.10: Operaszíni zenekar. 22.10: Tánckörök. 23.25: Cigányzene.

KEDD, VII. 2.

12.10: Hanglemezek. 13.30: Cigányzene. 16.15: Mesék. 17.15: Zongora. 17.45: Felolvasás. 18.15: Hangverseny. 19.25: Hanglemezek. 20.15: Hangverseny. 22.10: Szalonzene. 23.20: Tánckörök.

SZERDA, VII. 3.

12.10: Szalonzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Csevegés. 17.15: Dalárda. 17.50: Beszélgetés az egyetlen magyar tűzharcos-asszonnyal. 18.10: Szalonzene. 19.25: Cigányzene. 19.50: Külügyi negyedóra. 20.25: Hangképek 1940 első felének eseményeiről. 22.10: Hangverseny. 23.20: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, VII. 4.

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Szalonzene. 16.10: Ruzsina-műsor. 17.15: Előadás. 17.30: Cigányzene. 18: vítviz Somogyváry Gyula előadása. 18.15: Ének. 18.15: Versek. 19.25: „Furulyaszó“ hangjáték. 19.45: Előadás. 20.10: Operaház zenekar. 22.10: Rajközzenekar. 23.25: Hanglemezek.

PÉNTEK, VII. 5.

12.10: Katonazene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Előadás. 17.15: Tangóharmonikakettős. 17.35: Felolvasás. 18.10: Szalonzene. 18.40: Sportközlemények. 19.25: Előadás. 19.55: Vonósnégyes. 20.55: „Röptében a nyár körül“. 22.10: Tánckörök. 23.20: Cigányzene.

SZOMBAT, VII. 6.

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemezek. 16.10: Közvetítés egy erdélyi elemi iskolából. 17.15: Rádióposta. 17.50: Magyar nóták. 18.45: Előadás. 19.25: „Légy jó mindhalálig“. Színmű. 22.10: Közvetítés a magyar német válogatott atlétikai mérkőzésről. 23.35: Jazz. 23.10: Cigányzene.

Budapest II. Kelemen, július 2-án, 19.25 órakor: Mezőgazdasági félóra. — Szombaton, július 6-án, 18.45 órakor: Mezőgazdasági félóra.

MINDEN ÚJ
ELŐFIZETŐ a falusi
polgár táborát erősíti

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejemregyei, dunántúli és kiskisalföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25. Rozs: pestvidéki 16.60—16.85, más származású 16.80—17.05. Sörárpa: kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 18.60—18.85, középminőségű 18.10—18.35. Tengeti: tisztántúli állomásról 26.25—26.45, egyéb állomásról 25.40—25.55, Budapest, közraktár 25.25—25.35.

Magpiac. Árak helyi, vidéki vasútállomáson, 100 kg-ként, minőség szerint: köles fehér 44—49, vörös 41—43, egyéb 38—39, csillagfűrt fehér, lapos 22.75—23.25, borbere 115, uradalmi kék mák 163—166 P.

Takarmányvásár. Árak méteymázsánként pengőben: Réti széna Ia új 9.20—10.20, IIa új 6—9, lucernaszéna 10.80—12.20 P.

Abraaktarmány. Árak kicsinyben, mm-ként, Budapesten: árpakorpa 13.25, borsóhéj 18.25, buzakorpa 14.50, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, tökmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repcepogácsa 16.50, szárított répaszélet 12.60, rozskorpa 14.50, melasz 10, haliszt 45 P.

Tenyészmárhák és jármosok. Ia belföldi jármosok és beállítani való tinók (tarka) 580—650 kg-os 80—84, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinók (fehér) 500—580 kg-os 76—82, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinók (fehér) 80—84, 1½ éves üsző 80—84, 1½ éves tinó 80—84, fiatal friss fejőstehén 90—100 fillér.

Vágómarha. Árjegyzék elősúlyban: bíka, magyar, IIa 60, tarka, Ia 86—90, IIa 74—85, IIIa 56—68, ökör, magyar IIa 64—90, IIIa 50—52, tarka, Ia 100—106, IIa 72—98, IIIa 51—70, tehén, magyar Ia 60—72, IIIa 54—56, tarka Ia 90—101, kivételesen 104, IIIa 65—80, IIIa 48—64, bivaly, magyar 30—50, növendék 50—91, kicsizottai való 24—46 fillér kg-ként.

Sertés. Árak: Ia uradalmi 138½, IIa uradalmi 137½—138, Ia szedett 131—136, IIa szedett 120—130, IIIa szedett 104—118, Ia öregsértés 120—134, IIa öregsértés 92—116, angol tökesértés 127—134, Ia angol sonkasíldó 122—132, IIa angol sonkasíldó 102—120 fillér kg-ként elősúlyban.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 190, sózott 190—220, füstölt 220—260, háj 204, tepertő 180—240, sertézsír helybéli 196 fillér kg-ként.

Ló. Árak: Könnyebb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 610—715, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 520—960, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 315—500, száma: 55—200, alárendelt minőségű ló 80—300, vágóló 60—220 pengő darabonként.

Baromfi és tojás. Fő baromfi: Tyúk 300—450, csirke, újdonság, rántani való 150—280, sütni való 240—250 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 180—240, csirke hizalt 300—500, szedett 240—350, ruca hizott 200—250, úbamáj nagy 600—800, kicsi 400—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 11—13, főzőtojás apró 9.5—11 fillér db-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyágú szerint 280—500, ponty 240—280, kárász 140—160, compó 160—200 fillér kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőzött tej 10—12, aludttej 80, tejszín 240, tejjel 130 fillér literenként. Centrífugált vaj 300—420, főzővaj 340—360, tehénturó sovány 100—140, juhturó 200—260, kevert turó 180—200, juhsajt 240—260, trappista 240—280 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 6—20 (csom.), petrezselyem 8—20 (csom.), kevert zöldség 200—240, zeller 4—10 db-ja, kalarabé 2—8 db-ja, karfiol 60—140, vöröshagyma mákól 24—36, fokhagyma 30—40, fejekaposzta 36—56, kelkáposzta 30—64, fejesaláta 4—12 db-ja, torma 60—160, burgonya, újdonság 16—26, tömött csi-perkégomba 140—260, szegfűgomba 160—240, éti vargánya 200—280, uborka, savanyított való 90—100, nagy, salátának való 60—80, zöldpaprika, apró hegyes 8—20 db-ja, nagy, tölteni való 16—40 db-ja, tök, főz. 26—48, zöldbab 72—340, zöldborsó hüvelyes 18—32, spargó 30—160, sóska 30—50, paraj tisztított 30—50, jánosnap 6—12 fillér kg-ként. Hónaposretek csomónként 5—12 fillér.

Juhgolyó. Az OMTK a kellően érett és szikkadt teljes juhtejből készült juhgolyó kg-jáért helyt Budapest—Kelenföld pályaudvar, vagy helyt Budapest—Józsefváros pályaudvar június 17-től 1.50 pengőt fizet a termelőnek.

Gyümölcs. Aszaltszilva 100—140, szilva 88—120, gyümölcsíz 120—240, cseresznye fekete 50—120, piros 36—130, meggy nagyszemű 80—96, kisszemű 56—68, szamóca különl. 100—140, eper, kerti nemesített 40—100, köszméte 36—56, dióbél 340—440, magyorbél 200—360, héjazott mandula 400—640 fillér kp-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édesnemes 440—560, félédes 400—480, kőménymag 360—500, háziszappan szin 100—120, közönséges 90—96 fillér kg-ként.

Gyapju. A Gyapjubecslő Bizottság június 12-én kiadott „Bárángyapju-árnyak“-ja közli a megállapított legalacsonyabb gyapjuárnyakat. A bárángyapju-árnyak közötti árak a következők: merino bárángyapju (AAAA—AAA/AAA) 1.67—2.00, merino bárángyapju (AAA,AAA/AA,AA/AAA) 1.43—1.69, merino bárángyapju (AA—A/AA) 1.64—2.17, merino bárángyapju (A) 1.48—1.97, merino bárángyapju (A/B) 1.31—1.75, keresztzett bárángyapju (B—B/C) 1.30—1.72, cigája bárángyapju (CD) 1.61—2.06, racka bárángyapju (E), fehér 1.21—1.54, színes 1—1.26. Az árak helyi, feladóállomás, nettó kg-ként, zsák nélkül értendők és egységes minőségű, normális, 6—8% haslábgapjút tartalmazó, koloncmentes és száraz gyapjura vonatkoznak. Ezekből az árakból 1% ügynöki jutalék levonható. Az ország bármely részében termelt, egyenként 500 kg-nál kisebb gyapjuárnyakból az árakból az 1% ügynöki jutalékot felül további 3½% hozható levonásba olyan igazolt esetben, amikor a gyapju végső rendeltetési állomása előtt valamely gyűjtőraktárba beszállított. Amennyiben a termelő a köztől áron — érvényessége idejében — vevőt nem talál, úgy kivánságára gyapjuját a „Futura“ Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt.-t. (Budapest, V., Vigadó-utca 6.) fogja a Gyapjubecslő Bizottság által megállapított áron átvenni. Az árak árváltozás esetén újabb gyapjuárnyak kibocsátásáig, legkésőbb 1940 október 15-ig bezárólag érvényesek.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt, a második szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1275—1295; dollár 344.10—350.10; kanadai dollár 301—306 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Csehkorona 11.45—11.80; szeb dinár 7.60—7.90; román leu 3.20—3.40; olasz lira 17.40—17.90; svájci frank 77.40—78.40 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Szsz. A szeszgyedáruságnál e héten az összes szeszféleségekben élénkebb volt a forgalom, az árak változatlanok.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinka-üzletben a forgalom e héten is csendesebb volt, az árak változatlanok. A törkölypálinka 4.80—4.90, a seprőpálinka 4.80—4.90, a szilviorum 5.10—5.30, a barackpálinka minőség szerint 7.50—8, a magassfokú borpárlat 6.60—6.80, az alacsonyfokú 6.40—6.50, az avinálási célokra szolgáló 3.75—3.80 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 literfokonként, III. táblázat szerint + 4% forgalmi adó.

Borpiac. A borpiac az utolsó héten tovább szilárdult. A nedves, meleg, esős időjárás a peronoszpóra terjedésére rendkívül kedvező, viszont a védekezés az állandó esőzés miatt költséges és nehéz. Ilyen körülmények között a gazdák a borkészletek eladásától tartózkodnak. Az érdeklődés a kereskedelem részéről kiterjed a minőségi borvidékekre is, különösen a színes árura. Az árak kistermelőknél, az Alföldön Mallingand-fokonként alacsonyfokú árúrt 3—3.3 fillér, jobb minőségűekért 3.2—3.6 fillér között mozognak, ab termelői pince. Uradalmi tételekért Mallingand-fokonként 0.3—0.5 fillérrel többet fizetnek ab vasúti állomás. A szőlő virágzása az ország déli részén megkezdődött, az esős, rossz időjárás, sajnos, erre is káros.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU“ MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.